

PROGRAMACIÓN DE VALORES ÉTICOS

3º/4º ESO

CURSO 2020-21

ÍNDICE

1. Competencias clave e contribución da materia ao seu logro.
2. Obxectivos.
3. Contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe.
 - 3.1. Contidos e temporalización.
 - 3.2. Criterios de avaliación.
 - 3.3. Estándares de aprendizaxe avaliados - mínimos esixibles-.
4. Avaliación.
 - 4.1. Características, deseño e instrumentos da avaliación inicial.
 - 4.2. Procedementos de avaliación.
 - 4.3. Instrumentos de avaliación.
5. Criterios de cualificación da aprendizaxe do alumnado.
6. Elementos transversais.
7. Metodoloxía.
 - 7.1.1. Recursos didácticos e materiais curriculares.
8. Atención á diversidade.
 - 8.1. Medidas ordinarias.
 - 8.1.1. Programas de reforzo e recuperación para o alumnado que promocione con avaliación negativa.
 - 8.1.2. Plan de atención ao alumnado repetidor.
 - 8.2. Medidas específicas. Alumnos con necesidades de apoio educativo.
9. Actividades complementarias e extraescolares.
10. Indicadores de logro e procedementos de avaliación e modificación da programación. didáctica en relación cos procesos de mellora.

1. COMPETENCIAS CRAVE

De acordo coas liñas do deseño europeo do currículo defínense as seguintes competencias básicas:

- a) Competencia lingüística CL
- b) Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía CM
- c) Competencia digital CD
- d) Competencia aprender a aprender CA
- e) Competencia sociais e cívicas CSV
- f) Sentido de iniciativa e espírito emprendedor CI
- g) Conciencia e expresións culturais CC

Neste sentido o currículo aplícase aos ensinos dos alumnos deste ciclo. Cabe sinalar que ben podían haberse incluído entre as competencias crave algunha denominada Competencia Ética ou Competencia musical, pero o legislador preferiu facer a elección que se detallou. Nesta materia de Valores Éticos aparecen especialmente reflectidas as CL,CA,CI,CC e a CSV que expresaría a vertente cívica e social do ensino en relación directa coas nocións de xustiza, equidade, liberdade, dereitos e deberes, acción social, DDHH dereitos humanos nas súas distintas xeracións e na súa definición presente e futura (dereitos digitais, dereitos ecolóxicos, e culturais). O modo de desenvolvemento da materia Valores Éticos exercita o traballo en competencia lingüística ao obrigar aos alumnos a intervir en diálogos, debates, presentacións, disertacións, e usos oral e escrito da lingua. A competencia CA aprender a aprender xa que obriga á reflexión individual e á argumentación fronte á postura e opinión doutros iguais (compañeiros de clase) ou a autores ou informacións que proceden de fontes generalmente fornecidas ou indicadas polo profesor da materia. O espírito emprendedor ao supoñer unha toma de conciencia e xa que logo unha acción cara a obxectivos presentados en clase e que implican a necesidade de tomar posición ou enfrontarse a conflitos e situacións abertas ao debate.

A conciencia cultural ao tomar contacto coa noción de DUDH, Declaración Universal dos Dereitos Humanos como unha construción inmaterial pero materializable no xuízo das situacións da vida cotiá. En particular é de sinalar a relevancia das Competencias cívicas e sociais ao ser esas mesmas as que indican a condición de cidadanía activa e crítica. Aquí tanto a conduta equilibrada emocionalmente na que se desenvolve a Intelixencia Emocional nas súas vertentes intrapersonal (autoconcepto,

autoimaxe, autonomía) como interpersonal (empatía, sociabilidade) expresa a adquisición desta competencia clave.

CONTRIBUCIÓN DA MATERIA A LOGRO DAS COMPETENCIAS CLAVE

As competencias clave son un elemento fundamental do currículo á hora de determinar as aprendizaxes que se consideran imprescindibles para o alumnado en favor da súa realización e desenvolvemento persoal, así como para a súa participación activa como cidadán nos ámbitos interpersonal, social e laboral.

Atendendo á Recomendación 2006/962/EC do Parlamento Europeo e do Consello, de 18 de decembro de 2006, sobre as competencias clave para a aprendizaxe permanente, o Real Decreto 1105/2014, de 26 de decembro, fixa no seu artigo 2.2 as competencias que o alumnado deberá adquirir ao final do ensino básico. Son estas:

Comunicación lingüística. CL

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía. CM

Competencia digital. CD

Aprender a aprender. CA

Competencias sociais e cívicas. CSV

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. CI

Conciencia e expresións culturais. CC

A materia de Valores Éticos contribúe á consecución das competencias clave tal e como pormenorizamos seguidamente: en relación coa competencia social e cívica afróntase o ámbito persoal e público implícito nela: propicia a adquisición de habilidades para vivir en sociedade e para exercer a cidadanía democrática. Ademais de contribuír a reforzar a autonomía, a autoestima e a identidade persoal, favorece o desenvolvemento de habilidades que permiten participar, tomar decisións, elixir a forma adecuada de comportarse en determinadas situacións e responsabilizarse das decisións adoptadas e das consecuencias derivadas das mesmas. Tamén contribúe a mellorar as relacións interpersonales posto que traballa as habilidades encamiñadas a lograr tómaa de conciencia dos propios pensamentos, valores, sentimentos e accións. Contribúe tamén a desenvolver as competencias relativas ao sentido de iniciativa, desde o momento en que incide na necesidade de analizar, suscitar, argumentar e dar solucións fundamentadas aos problemas éticos. A competencia social e cívica, a de conciencia e expresión cultural, así como o traballo colaborativo, incrementanse cando se reflexiona sobre o fundamento

ético da sociedade e tómase conciencia da importancia dos seus valores culturais. Ademais, a solución de conflitos interpersonales de forma non violenta promove no alumnado o interese por desenvolver actitudes de tolerancia, solidariedade, compromiso e respecto á pluralidade cultural, política, relixiosa ou de calquera outra natureza. Contribúese directamente á dimensión ética da competencia social e cívica, favorecendo que os alumnos recoñezan os valores da contorna e, á vez, poidan evaluarlos e comportarse coherentemente con eles, ao tomar unha decisión ou ao afrontar un conflito. Así mesmo, débese favorecer o coñecemento dos valores universais e os dereitos e deberes contidos na Declaración Universal dos Dereitos Humanos, no Convenio Europeo de Dereitos e Liberdades, na Constitución Española e en textos ou formulacións. A competencia de aprender a aprender se promove mediante o exercicio dos procesos cognitivos que se realizan no desenvolvemento do currículo básico, tales como analizar, sintetizar, relacionar, comparar, aplicar, avaliar, argumentar, etc. e favorecendo nos alumnos e alumnas o gusto e a satisfacción que produce o descubrimento da verdade. Tamén fomenta o estímulo das habilidades sociais, o impulso do traballo en equipo, a participación e o uso sistemático da argumentación, a síntese das ideas propias e alleas, a confrontación ordenada e crítica do coñecemento, información e opinión. O uso sistemático do diálogo, debate e a argumentación contribúe á competencia en comunicación lingüística, porque esixe exercitarse en escóitaa, a exposición e a argumentación. Por outra banda, a comunicación de sentimentos, ideas e opinións, imprescindibles para lograr os obxectivos destas materias, ao utilizar tanto a linguaxe verbal como o escrito, a valoración crítica das mensaxes explícitas e implícitas en fontes diversas e, particularmente, na publicidade e nos medios de comunicación, tamén axudan á adquisición da competencia. Finalmente, o coñecemento e do uso de termos e conceptos propios da análise do social, posibilitan o enriquecemento do vocabulario.

2. OBXECTIVOS

1. Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto aos demais, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e grupos, exercitarse no diálogo afianzando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns de unha sociedade plural e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
2. Fortalecer as súas capacidades afectivas en tódolos ámbitos da personalidade e nas súas relacións cos demais, así como rexeitar a violencia,

os prexuízos de calquera tipo, os comportamentos sexistas e resolver pacificamente os conflitos.

3. Desenvolar destrezas básicas na utilización das fontes de información para, con sentido crítico, adquirir novos coñecementos. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente as da información e da comunicación.

4. Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza no seu mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

5. Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura e a historia propias e a dos demais, así como o patrimonio artístico e cultural.

3. CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE

3.1. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN

Bloque 1: a dignidade da persoa

A dimensión persoal do ser humano: liberdade e racionalidade.

A autonomía e a dignidade moral en Kant e outros autores.

Psicoloxía e moral. Emoción, motivación e conduta moral. A intelixencia emocional en D. Goleman.

O desenvolvemento moral en Piaget e Kohlberg.

Os propios valores e o proxecto vital.

Bloque 2: a reflexión ética

Relativismo e universalismo moral. Os sofistas.

Norma, individuo e grupo.

As teorías éticas.

O intelectualismo moral en Sócrates e Platón.

O hedonismo de Epicuro.

O eudemonismo aristotélico.

O utilitarismo e outras éticas de fins.

Bloque 3: os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía

A dimensión moral do progreso científico e tecnolóxico.

Límites e dilemas éticos e xurídicos no desenvolvemento científico e tecnolóxico.

O desenvolvemento científico e a dignidade humana.

Problemas éticos en medicina e biotecnoloxía.

As novas tecnoloxías da comunicación e as súas consecuencias para a vida humana.

O impacto medioambiental do progreso científico e tecnolóxico. A ética ecolóxica.

A guerra, a violencia social.

TEMPORALIZACIÓN

En principio a temporalización idónea é a seguinte, que é a que se tratará de seguir tendo en conta que os contidos reitéranse ao longo do curso:

1ª avaliación: bloque 1 (a dignidade da persoa).

2ª avaliación: bloque 2 (a reflexión ética).

3ª avaliación: bloque 3 (os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía).

3.2. CRITERIOS DE AVALIACIÓN

A avaliación é, neste caso, semanal, xa que a materia se imparte en sesións de 1 hora semanal.

Se evalúan continuamente os coñecementos, actitudes, participación, capacidade de comprensión e expresión dos alumnos, mediante o seu seguimento individualizado, así como da realización das tarefas en clase ou en casa.

Cada actividade realizada será avaliada individual ou colectivamente; estas actividades comprenden:

-Lecturas,

-Desenvolvemento por escrito de argumentacións.

-Desenvolvemento oral de argumentacións sobre temas ou cuestións suscitadas en clase.

-Debate en grupo sobre o visionado de curtos, documentales ou materiais videográficos

-O silencio, a atención, o respecto e a participación son elementos fundamentais que darán sinal das aprendizaxes dos alumnos.

-Poderanse incluír probas que poidan ser realizadas con ou sen axuda de libros, Internet ou outros medios

- Terá especial atención a creatividade e o progreso nas aprendizaxes para a avaliación final da materia.

3.3. ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE AVALIABLES

Bloque 1: a dignidade da persoa.

1. Construír un concepto de persoa, consciente de que esta é indefinible, valorando a dignidade que posúe polo feito de ser libre.
2. Comprender a crise da identidade persoal que xorde na adolescencia e as súas causas, describindo as características dos grupos que forman e a influencia que exercen sobre os seus membros, co fin de tomar conciencia da necesidade que ten, para seguir crecendo moralmente e pasar á vida adulta, do desenvolvemento da súa autonomía persoal e do control da súa conduta.
3. Xustificar a importancia que ten o uso da razón e a liberdade no ser humano para determinar "como quere ser", elixindo os valores éticos que desexa incorporar á súa personalidade.
4. Comprender e apreciar a capacidade do ser humano, para influír de xeito consciente e voluntaria na construción da súa propia identidade, conforme aos valores éticos e así mellorar o seu autoestima.

Bloque 2: a reflexión ética.

1. Recoñecer que, no mundo actual de grandes e rápidos cambios, a necesidade dunha regulación ética é fundamental, debido á magnitude dos perigos aos que se enfronta o ser humano, resultando necesaria a súa actualización e ampliación aos novos campos de acción da persoa, co fin de garantir o cumprimento dos dereitos humanos.
2. Comprender e apreciar a importancia que teñen para o ser humano do século XXI as circunstancias que lle rodean, destacando os límites que lle imponen e as oportunidades que lle ofrecen para a elaboración do seu proxecto de vida, conforme aos valores éticos que libremente elixe e que dan sentido á súa existencia.
3. Distinguir os principais valores éticos nos que se fundamentan as éticas formais.

Bloque 3: os valores éticos e a súa relación coa ciencia e a tecnoloxía.

1. Identificar criterios que permitan avaliar, de forma crítica e reflexiva, os proxectos científicos e tecnolóxicos, co fin de valorar o seu idoneidad en relación co respecto aos dereitos e valores éticos da humanidade.

2. Estimar a necesidade de facer cumprir unha ética deontolóxica aos científicos, os tecnólogos e outros profesionais

4. AVALIACIÓN

O profesor realizará un seguimento da conduta e as tarefas en clase e en casa tendo en conta os principios no aula de:

Silencio

Atención

Respecto

Participación

Creatividade, calidade, claridade, limpeza e orde respecto das tarefas que deban realizar os alumnos

- Poderanse incluír probas que se poida utilizar material ou non para avaliar os criterios anteriormente sinalados.

4.1 CARACTERÍSTICAS, DESEÑO E INSTRUMENTOS DA AVALIACIÓN INICIAL

Realizarase unha avaliación inicial que consistirá en medir a capacidade lingüística, expresiva, argumentativa, social e cidadá dos alumnos facendo que se presenten a sí mesmos e que expliquen a súa percepción e os seus coñecementos previos acerca da materia.

4.2. PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

Para a avaliación teranse en conta os seguintes procedementos:

-observación en clase dos alumnos

-silencio

-atención

-respecto

-participación

- procura de información en casa
- realización das tarefas propostas
- realización, no seu caso, das probas escritas necesarias.

En todo caso o profesor da materia informará aos alumnos previamente sobre si deberán realizar ou non algún tipo de proba escrita para a súa avaliación inicial, parcial e final.

4.3 INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

A avaliación realizarase mediante a observación das actividades propostas en clase, a atención e o interese demostrado polo alumno e o respecto cara aos demais.

As porcentaxes son as seguintes:

30% corresponde á actitude en clase e á participación.

70% corresponde ás actividades propostas polo profesor, incluíndo, cando sexa oportuno, exames.

No caso de que o alumno teña a actitude adecuada e realice as tarefas encomendadas superarán a avaliación.

No caso de que non se supere a avaliación positivamente poderá recurrirse a unha proba ou a un traballo.

Será necesario alcanzar a cualificación de 5 para aprobar a materia.

A nota media, por avaliación, deberá alcanzar a cualificación mínima de 5 para lograr o aprobado.

Aqueles alumnos que non superen a avaliación deberán realizar unha proba de recuperación dos mesmos.

Os alumnos que superen as tres avaliacións correspondentes a cada periodo lectivo, superarán positivamente a materia e a súa nota final será a media das tres avaliacións (ou a da correspondente recuperación).

Aqueles alumnos que non superen parcial ou totalmente a materia poderán realizar unha proba extraordinaria no mes de setembro ou entregar un dossier que conteña as actividades propostas polo profesor. Poderá tamén realizarse unha proba escrita sobre os contidos mínimos descritos anteriormente. Nela será imprescindible obter unha cualificación de 5 para aprobar.

5. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Os alumnos serán cualificados de acordo cos seguintes criterios

30% actitude en clase, incluíndo silencio, atención, respecto e participación.

70% tarefas realizadas.

6. ELEMENTOS TRANSVERSAIS

Citar os elementos transversais na programación de Valores é redundante xa que todos os chamados *elementos transversais* danse no área de Ética, especialmente nas materias citadas.

A comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as Tecnoloxías da Información e a Comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaranse en todas as asignaturas. Se fomentará a calidade, equidade e inclusión educativa das persoas con discapacidade, a igualdade de oportunidades e non discriminación por razón de discapacidade (diversidade funcional) ou por todas aquelas medidas que sexan necesarias para conseguir que o alumnado con discapacidade poida acceder a unha educación educativa de calidade en igualdade de oportunidades. Fomentaremos a igualdade efectiva entre homes e mulleres e a prevención da violencia de xénero, e dos valores inherentes ao principio de igualdade de trato e non discriminación por calquera condición ou circunstancia persoal ou social. Fomentaremos a aprendizaxe da prevención e resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto aos dereitos humanos e o rexeitamento á violencia ilexítima, a pluralidade, o respecto ao Estado de dereito, o respecto e consideración ás vítimas da violencia e a prevención de calquera tipo de violencia ilexítima.

Fomentaranse as medidas para que o alumnado participe en actividades que lle permitan afianzar o espírito emprendedor e a iniciativa empresarial e a creatividade a partir de aptitudes como a creatividade, a autonomía, a iniciativa, o traballo en equipo, a confianza nun mesmo e o sentido crítico. Neste sentido os alumnos deberán levar a cabo parte das súas tarefas para ser expostas ante a comunidade educativa ou a sociedade en xeral adoptaranse medidas para que a actividade física e a dieta equilibrada formen parte da vida diaria dos alumnos, nos termos e condicións que garantan un desenvolvemento adecuado para favorecer unha vida activa, saudable e autónoma. A educación e a seguridade vial, incorporaranse elementos curriculares e se promoverán accións para a mellora da convivencia e a prevención dos accidentes de tráfico, co fin de que o alumnado coñeza os seus dereitos e deberes como usuario das vías, en calidade de peatón, viaxeiro e condutor de

bicicletas, respecte as normas e sinais, e favorézase a convivencia, a tolerancia, a prudencia, o autocontrol, o diálogo e a empatía con actuacións adecuadas tendentes a evitar os accidentes de tráfico e os seus secuelas. Todos estes elementos vertebran as materias denominadas Valores Éticos e Educación para a Cidadanía e os Dereitos Humanos. Engadir a todos eles tres elementos que apareceron na sociedade recentemente e que deben ser tratados como elementos transversales no currículo:

1. Uso racional das redes sociais, prevención do mal uso, abuso e falta de control na redes sociais.
2. Procura significativa e relevante de información diferenciando o seu carácter importancia e relevancia, desechando aquelas fontes irrelevantes, tóxicas, non fiables ou de calquera outro caracteres.
3. O xogo, a adición e o mal uso do diñeiro e da propia saúde ao enfrontarse ao xogo e as apostas económicas en locais, con amigos e o uso e abuso de sustancias tóxicas ou adictivas.

7. METODOLOXÍA DIDÁCTICA

Empregaremos unha metodoloxía baseada en:

- Análise e comentario de textos editados en soportes diversos.
- Exposición argumentativa de contidos estudados, oralmente ou por escrito.
- Procura, selección e análise de información relevante utilizando diversas fontes.
- Uso das novas tecnoloxías da información, ben como medio de consulta, de participación en foros de discusión, de produción de documentos, etc.
- Participación en debates debidamente planificados atendendo a fins dialóxicos e aplicando os contidos adquiridos na materia.
- Realización en tarefas en grupo.

7.1. RECURSOS DIDÁCTICOS

Os alumnos terán como materiais tanto os recursos impresos dispoñibles na biblioteca escolar como Internet (publicacións periódicas dixitais e páxinas de referencia, en especial aquelas que están relacionadas con organizacións de defensa dos dereitos humanos).

8. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Medidas ordinarias

Para enriquecer as aprendizaxes o departamento trata de utilizar os distintos espazos do centro como : aula de informática, biblioteca, aula común, aínda que iso depende da demanda destes espazos por parte de todos os docentes.

- A programación no aula aplícase tendo en conta a diversidade dos alumnos tanto aqueles que poden ser de compensatoria como con Necesidades específicas. En principio pola dinámica das aprendizaxes na ESO é suficiente con manter a atención individualizada e o seguimento destes alumnos.

8.1.1. PROGRAMAS DE REFORZO E RECUPERACIÓN DAS APRENDIZAXES NON ADQUIRIDAS PARA O ALUMNADO QUE PROMOCIONE CON AVALIACIÓN NEGATIVA

- Pola propia natureza da materia Valores Éticos os alumnos adoitan obter unha avaliación positiva da materia, cando non é así ocorre invariablemente que deben repetir curso.

- No improbable caso de que haxa alumnos que deban recuperar a materia de cursos anteriores facilitaráselles un cuadernillo de actividades que deberán entregar ao departamento no mes de febreiro e dependendo da súa realización deberán no seu caso realizar ademais unha proba obxectiva en relación cos contidos mínimos traballados en devandito cuadernillo para superar a materia pendente, para esta proba facilitarase un modelo con polo menos 15 días de antelación.

- En todo momento atenderase ao desenvolvemento da acción tutorial e a orientación educativa, académica e profesional.

8.1.2. PLAN DE ATENCIÓN AO ALUMNADO REPETIDOR

Para os alumnos que repiten o curso contémpanse dúas posibilidades:

a) Para aqueles que teñan superado a asignatura do ano anterior, é dicir, que non a teñen pendente, non se prevé ningunha medida especial, xa que non necesitan reforzo. Non obstante, realizaranse novas actividades para non repetir as mesmas do ano pasado e, dese modo, evitar a perda de motivación pola súa parte.

b) Para aqueles que repiten o curso tendo a asignatura suspensa do ano anterior, ó principio de cada unidade faranse actividades que nos permitan detectar as necesidades dos estudantes, de modo que podamos abordar os

contidos que lles resultan difíciles de asimilar. Traballarase tamén con materiais individuais, preparados para cada un segundo as súas necesidades. Estes poden ser similares a aqueles cos que traballan os alumnos con reforzo, segundo a circunstancia.

8.2. MEDIDAS EXTRAORDINARIAS PARA ALUMNOS CON NECESIDADES ESPECÍFICAS

Atenderase aos requerimentos realizados tanto polo departamento de orientación como pola dirección do centro, os titores dos alumnos ou os seus pais, sempre que se correspondan cun informe das medidas a adoptar. En todo caso consideramos perfectamente posible integrar na clase ordinaria de Valores Éticos todos os alumnos pola propia natureza da materia e a incidencia que fai na dignidade da persoa e no respecto á diversidade.

Alumnos con necesidades de apoio

Cando sexa necesario ao longo do curso adecuaranse as programacións ás características de grupos de alumnos, cambiando os materiais de traballo, o modo de organización, as tarefas a realizar para conseguir a motivación e o traballo dos alumnos.

Alumnos con necesidades educativas especiais

Só para alumnos con avaliación psicopedagóxica, cando sexa prescriptivo realizaranse as adaptacións significativas

- b) De acceso ao currículo: provisión ou adaptación de medios técnicos.
- c) De ampliación ou enriquecemento, de menor a maior significatividade: actividades de profundización e complementación, adaptacións de ampliación ou enriquecemento e agrupamentos flexibles. Alumnado con altas capacidades con informe psicopedagógico.

9. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Se participará activamente nas actividades complementarias e extraescolares que propoñan os departamentos en particular os de Xeografía e Historia e

Lingua, así como aquelas actividades que formen parte das desenvolvidas polo Grupo de Traballo de Biblioteca.

10. AVALIACIÓN E INDICADORES DE LOGRO DA PROGRAMACIÓN

- Traballáronse as competencias clave en cada unha das áreas impartidas polo departamento.
 - Os contidos secuenciáronse tendo en conta ao alumnado.
 - Os alumnos foron avaliados atendendo aos estándares de aprendizaxe.
 - Realizouse unha avaliación inicial que serviu para determinar o nivel de competencia do alumnado.
 - Os alumnos e as súas familias foron coñecedores dos procedementos e instrumentos de avaliación.
 - Aplicouse unha metodoloxía participativa, baseada nas TIC e na aprendizaxe autónoma.
- Tivemos en conta a atención á diversidade: realizouse e supervisado as adaptacións curriculares, os programas de reforzo, etc.

11. OBSERVACIÓNS Á PROGRAMACIÓN

Dada a necesidade de adoptar medidas sanitarias durante a pandemia de Covid-19, vémonos na obriga de introducir as seguintes modificacións na programación de valores éticos:

- Para evitar a manipulación innecesaria de papel, procuraremos recorrer á aula virtual do centro para subir os materiais cos contidos abordados en clase e as tarefas que os alumnos deberán realizar, de forma que poidan acceder a eles dende casa.
- Se o ensino presencial fora interrompido de novo por razóns sanitarias, os estándares de aprendizaxe e as competencias imprescindibles serían os seguintes:

Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
Comprende as lecturas propostas nas actividades asignadas.	Construe un concepto de persoa valorando a dignidade que posúe polo feito de ser libre.
Desenvolve por escrito adecuadamente argumentacións con rigor e claridade, a partir dos temas suscitados, e emprega un vocabulario adecuado para describir percepcións e coñecementos.	Comprende e aprecia a capacidade do ser humano para influír de xeito consciente e voluntario na construción da súa propia identidade.

<p>Utiliza con autonomía diversas fontes de información (material impreso, internet) de forma efectiva para indagar sobre os aspectos suscitados.</p>	<p>Recoñece a necesidade dunha regulación ética debido á magnitude dos perigos aos que se enfrenta o ser humano, resultando necesaria a súa actualización e ampliación aos novos campos de acción da persoa, co fin de garantir o cumprimento dos dereitos humanos.</p>
---	---

Instrumentos de avaliación: traballos escritos para a obtención dunha avaliación cuantitativa das aprendizaxes do alumnado. A vía de comunicación será a aula virtual do centro, onde a profesora subirá as tarefas que o alumnado deberá presentar.

Procedementos de avaliación: valoración das distintas tarefas, probas e traballos realizados polo alumnado, a través dos medios telemáticos.

Os **criterios de cualificación** estarán basados nas aprendizaxes e competencias imprescindibles anteriormente identificadas e centrados na valoración dos traballos aportados polo alumnado.

Guntín, 13 de outubro de 2020

Asdo. a profesora da materia